

Gaelcholáirte Phort Láirge
Polasaí Oideachais Caidrimh & Gnéasachta (OCG)
Relationships & Sexuality Education (RSE)

<p>A. Réamhrá</p>	<p>A. Introduction</p>
<p>Is meánscoil mheasctha Chaitliceach Lán-Ghaeilge í Gaelcholáirte Phort Láirge ach a chuireann fáilte roimh fhéiniúlachtaí éagsúla eile chomh maith. Táimid faoi phátrúnacht an Fhorais Phátrúnachta na Scoileanna Lán-Ghaeilge.</p>	<p><i>Gaelcholáirte Phort Láirge is an Irish Medium Catholic school that welcomes people with various other identities as well. We are under the patronage of an Foras Pátrúnachta.</i></p>
<p>B. Fealsúnacht Gaelcholáirte Phort Láirge</p>	<p>B. The Philosophy of Gaelcholáirte Phort Láirge</p>
<p>Cuirimid romhainn i nGaelcholáirte Phort Láirge ár scoil a reachtáil mar ionad léinn ina mbeidh traidisiúin fhiúntacha na hÉireann faoi réim, ár gcreideamh, ár dteanga, ár gceol, agus gach gné eile den chultúr Gaelach. Sa scoil cuirfidh na daltaí aithne ar ghnéithe luachmhara an tsaoil trí dhea-shampla, trí chomhairle agus trí chairdeas le foireann na scoile. Déanaimid iarracht forbairt a dhéanamh ar phearsantacht iomlán an dalta, a thuiscint ar an gceart, ar an léann, ar an tsaoirse, ar an bhféinsmacht agus comhbhá le daoine eile. Tuigimid a thábhachtaí is atá sé go mbeidh tuismitheoirí rannpháirteach linn agus na luachanna seo á gcur chun cinn sa scoil, sa bhaile agus sa saol.</p> <p>Is le cabhrú leis na haidhmeanna seo a chomhlíonadh a cuireadh an Polasaí OCG seo le chéile. Tá an polasaí ag teacht leis na haidhmeanna seo agus le sainmheon Caitliceach na scoile agus cuireann sé ar chumas daltaí meon agus luachanna a fhorbairt i leith a ngnéasachta féin i gcreatlach mhorálta, spioradálta agus shóisialta. Tugann sé an deis dóibh freisin foghlaim i dtaobh caidrimh agus gnéasachta i mbealaí a chabhraíonn leo smaoineamh agus gníomhú i mbealach freagrach.</p>	<p><i>In Gaelcholáirte Phort Láirge we set out to run our school as a centre of learning, in which the worthwhile traditions of Ireland flourish - our religion, our language, our music and every other aspect of Irish culture. In school, the pupils will come to know the valuable aspects of life, through good example, through guidance and through friendship with the school staff.</i></p> <p><i>We try to develop the full personality of the pupil, his/her understanding of right, of learning, of freedom, of self-discipline and empathy with other people. We understand how important it is that parents participate with us in promoting these values in school, at home and in life.</i></p> <p><i>This Policy was developed to aid in the fulfilment of these Aims. The Policy is in accordance with these Aims and with the Catholic ethos of the school, and it enables pupils to develop character and values in relation to their own sexuality in a moral, spiritual and social framework. It also gives them the opportunity to learn about relationships and sexuality in ways which help them think and act in a responsible manner.</i></p>

C. Scóip an Pholasáí	C. The Scope of the Policy
<p>I ndréachtadh an pholasáí seo cuireadh san áireamh na nithe seo a leanas: an reachtaíocht , treoirlínte éagsúla, na polasaithe scoile agus na ciorcláin luaite anseo i dteannta le Sainspiorad an Choláiste:</p> <ul style="list-style-type: none"> • An tAcht Oideachais 1998 • An tAcht Oideachais (Leas) 2000 • Ciorcláin 0023/2010, M4/95, M20/96 (Roinn Oideachais agus Scileanna) • Tús Áite do Leanaí – Treoir Náisiúnta um Chosaint Leanaí 2011 • Nósanna Imeachta maidir le Caomhnú Leanaí i mBunscoileanna agus Scoileanna Iarbhunscoile (Roinn Oideachais agus Scileanna) • Polasaí na Scoile maidir le Caomhnú Leanaí 2011 • Polasaí Tréadchúram na Scoile • Cód Iompair na Scoile • Polasaí Frith-Bhulaíochta na scoile • Plean Folláine na Scoile <p>Tá an t-Oideachas Caidrimh agus Gnéasachta mar chuid lárnach d’fhorbairt sóisialta agus phearsanta an dalta. Mar bhunoideachasóirí cuireann tuismitheoirí a bpáistí ar an eolas faoin ábhar seo sa bhaile agus tacaíonn an scoil leis an oideachas seo trí ranganna a chur ar fáil do gach bliain ghrúpa a thugann deis do na daltaí tuiscint agus meon dearfach a fhorbairt i mbealach struchtúrtha ar chaidrimh dhaonna, ar ghnéasacht agus ar fhéiniúlacht.</p> <p>Baineann an polasaí seo le gach gné den teagasc agus den fhoghlaim maidir le hOideachas Caidrimh agus Gnéasachta (OCG).</p>	<p><i>In drafting this policy legislation, various guidelines, school policies and the following circulars were taken into account, as well as the school ethos:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Education Act, 1998</i> • <i>Education (Welfare) Act, 2000</i> • <i>Circulars 23/2010, M4/95, M20/96 (Department of Education & Skills)</i> • <i>Children First: National Guidance for the Protection and Welfare of Children 2011</i> • <i>Child Protection Procedures for Primary and Post-Primary Schools (Department of Education & Skills)</i> • <i>The School’s Child Protection Policy 2011</i> • <i>The School’s Code of Behaviour Policy</i> • <i>The school’s Antibullying Policy</i> • <i>The School’s Wellbeing Plan</i> <p><i>Relationships and Sexuality Education is a central part of the social and personal development of the pupil. Parents, as the primary educators of their children, provide information on this topic at home and the school supports this education by providing classes to each year group which give pupils the opportunity to develop, in a structured way, an understanding of, and a positive attitude to, human relationships, sexuality and identity.</i></p> <p><i>The Policy encompasses every aspect of teaching and learning in relation to Relationships and Sexuality Education (RSE).</i></p>
<p>D. Soláthair & Aidhmeanna an Chláir OCG laistigh de Chlár an OSSP</p>	<p><i>D. The Delivery and Aims of Relationships and Sexuality Education Programme within the SPHE Programme</i></p>
<p>Déantar an clár OCG mar mhodúl den ábhar Oideachas Sóisialta, Pearsanta agus Sláinte (OSPS). Modúl 6 rang a bhíonn</p>	<p><i>The RSE program is delivered as a module of the subject Social, Personal and Health Education</i></p>

i gceist agus de ghnáth déantar é sa téarma deireanach den scoilbhliain. Cuirtear modúl ar fáil do gach bliainghrúpa sa scoil sa tSraith Shóisearach agus sa tSraith Shinsearach atá aois oiriúnach agus leagtha amach don bhliainghrúpa sin. (Féach Aguisín 1).

Cuireann OSPS ar chumas na ndaltaí scileanna tábhachtacha a fhorbairt agus foghlaim faoi aire a thabhairt dóibh féin agus do dhaoine eile. Ar an mbealach seo cuirtear ar a gcumas páirt fhreagrach agus eolach a ghlacadh sa tsochaí agus cinntí freagracha a thógáil faoina sláinte féin a léiríonn meas ar a ndínit féin agus ar dhínit dhaoine eile.

Tarlaíonn comhphlé maidir leis an ngné seo den churaclam i ranganna eile chomh maith le hOideachas Sláinte agus OCG agus tá sé tábhachtach go mbeidh na múinteoirí ar fad chomh maith le bainistíocht, tuismitheoirí, daltaí agus aoichainteoirí / éascaitheoirí ar an eolas maidir leis an bpolasaí.

Seo a leanas aidhmeanna an chláir OCG:

- Cabhrú le daltaí cairdis agus caidrimh a thuiscint agus a fhorbairt.
- Tuiscint ar ghnéasacht a chur chun cinn.
- Meon dearfach a chothú faoi ghnéasacht an duine féin agus i gcaidrimh le daoine eile.
- Eolas agus meas a chothú maidir le hatáirgeadh.
- A chur ar chumas daltaí meonta agus luachanna a fhorbairt faoina ngnéasacht i gcreat morálta, spioradálta agus sóisialta a thagann le beartas na scoile.
- Deiseanna a chur ar fáil do dhaltaí chun foghlaim faoi chaidrimh agus faoi ghnéasacht ar bhealaí a chabhraíonn leo smaoineamh agus gníomhú ar bhealach morálta, comhbhách agus freagrach.
- Aithnítear gur mianaidhmeanna iad na haidhmeanna seo i gcúrsa nach maireann ach tréimhse theoranta.

(SPHE). It is delivered over a period of 6 classes and is normally taught to the students in the last term of the school year. A year specific and age appropriate module is provided for each year group in the school in the Junior Cycle and the Senior Cycle. (See Appendix 1).

SPHE enables pupils to develop important skills and learn about caring for themselves and others. In this way they are enabled to take a responsible and informed part in society and make responsible decisions about their own health that show respect for their own dignity and the dignity of others.

Dialogue, regarding this aspect of the curriculum, occurs also in other classes, as well as SPHE and RSE and it is important that all teachers, as well as management, parents, pupils and guest speakers / facilitators are familiar with the policy.

The aims of the RSE programme are:

- *To help pupils understand and develop friendships and relationships.*
- *To promote an understanding of sexuality.*
- *To promote a positive attitude to one's own sexuality and in one's relationship with others.*
- *To promote knowledge of and respect for reproduction.*
- *To enable pupils to develop attitudes and values toward their sexuality in a moral, spiritual and social framework in keeping with the policy of the school.*
- *To provide opportunities for pupils to learn about relationships and sexuality in ways that help them think and act in a moral, caring and responsible way.*
- *It is acknowledged that in a course of limited duration these aims are aspirational.*

<p>E. Bainistiú Cur i bhFeidhm Teagasc an Chláir Oideachas Caidrimh agus Gnéasachta sa Scoil</p>	<p><i>E. Managing the Delivery of the Relationships and Sexuality Education Programme in the School</i></p>
<p>1. Ról an Phríomhoide</p> <p>Is é an Príomhoide a dhéanfaidh na socrúithe maidir le múineadh an chláir agus a leagfaidh an fhoireann amach.</p>	<p><i>1. The Principal's Role</i></p> <p><i>Arrangements regarding the teaching of the programme and the deployment of staff will be made by the Principal.</i></p>
<p>2. Ról na dTuismitheoirí / Aistarraingt</p> <p>Is iad na tuismitheoirí príomhoideachasóirí a bpáistí agus aithníonn an scoil an ról tábhachtach atá acu san oideachas maidir le caidreamh agus gnéasacht.</p> <p>Dréachtadh an polasaí seo i gcomhairle le hionadaithe na dtuismitheoirí agus cuirfear tuairimí na dtuismitheoirí san áireamh nuair a bheidh an polasaí á athbhreithniú. Cuirfear an polasaí seo ar fáil do phobal na scoile ar shuíomh idirlín na scoile.</p> <p>Sula dtosaíonn an múinteoir an clár OCG cuirtear in iúl do thuismitheoirí. Iarrtar ar na tuismitheoirí a síniú a chur ar an bhfoirm cheada i nDialann an dalta, ina bhfuil na topaicí a chlúdófar leagtha síos. Cuirtear in iúl dóibh freisin go bhfuil sé de cheart acu a bpáiste a aistarraingt ach go gcaithfear é seo a chur in iúl i scríbhinn. Pléitear go tuisceanach le haon bhuairt nó inní a léirítear. [Féach Aguisín 2]. Cuirtear socrúithe cuí i bhfeidhm do dhaltaí a aistarraingítear. Ag an am céanna cinntítear nach mbaintear an bonn den chlár OCG agus teidlíocht na ndaltaí eile.</p>	<p><i>2. Parents' Role / Withdrawal</i></p> <p><i>Parents are the primary educators of their children and the school recognises their important role in education concerning relationships and sexuality. This policy was drafted in consultation with parents' representatives and the views of parents will be taken into account when reviewing the policy. This policy will be made available to the school community on the school website.</i></p> <p><i>Prior to the teacher commencing the RSE programme parents are asked to sign the permission form in the student's Journal which contains the topics that will be covered. They are also informed that it is their right to withdraw their child but that this must be communicated in writing. Any worry or anxiety expressed is be dealt with sympathetically. [See Appendix 2]. Appropriate arrangements are put in place for pupils who are withdrawn. At the same time, care is taken not to undermine the RSE programme and the entitlement of the other pupils.</i></p>
<p>3. Comhairle a chur ar fáil</p> <p>Is é feidhm na scoile oideachas ginearálta a chur ar fáil faoi chúrsaí gnéasachta agus ní comhairle, eolas ná comhairleoireacht aonair a thabhairt ar ghnéithe a bhaineann le hiompar gnéis agus frithghiniúint - ach déanfar foinsí maidir le heolas agus comhairle ghairmiúil a sholáthar nuair is cuí. Is féidir le múinteoirí eolas agus oideachas a chur ar fáil do dhaltaí maidir le cá háit agus cé uaidh ar féidir leo comhairle</p>	<p><i>3. Providing Advice:</i></p> <p><i>The school's function is to provide a general education about sexual matters, not to offer any individual advice, information or guidance. However, sources of professional advice and information will be identified when appropriate. Teachers can provide information and education to students about where and from whom they can get sexual advice and treatment, eg. their</i></p>

<p>agus cóireáil ghnéis a fháil, m.sh. a ndochtúir nó gníomhaireacht oiriúnach eile. Níor chóir go mbeadh comhairle a thugtar treorach agus ba chóir go mbeadh an chomhairle oiriúnach d'aois an dalta.</p>	<p><i>doctor or other appropriate agency. Advice given should not be a guide and the advice should be appropriate for the age of the student</i></p>
<p>4. Saincheistean</p> <p>B'fhéidir nach mbeadh sé oiriúnach déileáil le ceistean na neamhbhalbha áirithe sa rang. Tá cead ag múinteoirí a rá nach cuí déileáil leis an gceist sin ag an am seo. Má thagann imní ar mhúinteoir faoi aon ní a ardaíodh ba cheart dó/di comhairle a lorg ón gComhordaitheoir OSPS nó ón bPríomhoide. Agus é/í ag socrú ar cheistean a fhreagairt nó gan a fhreagairt ba chóir dó/di aois agus inmhe na scoláirí, an t-ábhar atá sa chlár OCG, sainmheon na scoile, agus an polasaí OCG a chur san áireamh.</p>	<p>4. Explicit Questions:</p> <p><i>It may not be appropriate to deal with certain explicit questions in class. Teachers may say that it is not appropriate to deal with that question at this time. If a teacher becomes concerned about a matter that has been raised, he/she should seek advice from the SPHE Co-ordinator or the Principal. When deciding whether or not to answer questions, the teacher should consider the age and maturity of the students, the RSE programme content, the ethos of the school and the RSE policy.</i></p>
<p>5. Rúndacht</p> <p>Is é polasaí na scoile é go gcaithfidh múinteoir dul i gcomhairle láithreach leis an Duine Idirchaidreamh Ainmnithe (an Príomhoide) má mheastar go bhfuil dalta i mbaol mí-úsáide de chineál ar bith nó ag sárú an dlí. Cinnfidh an Príomhoide ar na tuismitheoirí agus/nó na húdaráis chuí a chur ar an eolas nó gan iad a chur ar an eolas de réir na Nósanna Imeachta maidir le Caomhnú Leanaí i mBunscoileanna agus i Scoileanna Iarbhunscoile (An Roinn Oideachais agus Scileanna) 4.1.1 agus 4.1.2.</p> <p>Tá an méid seo leanas ina pholasaí scoile chomh maith:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ní féidir le múinteoirí rúndacht gan choinníoll a gheallúint. • Cuirtear in iúl do dhaltá go bhféadfaí ábhar ar bith a ardaíodh a chur in iúl don Phríomhoide agus do thuismitheoirí, b'fhéidir, má chinneann an Príomhoide go bhfuil sé chun leasa an dalta é a chur in iúl do thuismitheoir. • Caithfidh múinteoirí a chur in iúl do dhaltá go soiléir 	<p>5. Confidentiality</p> <p><i>It is school policy that where a pupil is considered at risk of any type of abuse or in breach of the law, the teacher must refer this immediately to the Designated Liaison Person (the Principal). The Principal will decide whether or not to inform the parents and/or appropriate authorities according to the Child Protection Procedures for Primary and Post-Primary Schools (Dept of Education & Skills) 4.1.1. and 4.1.2.</i></p> <p><i>The following is also school policy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Teachers cannot promise absolute confidentiality.</i> • <i>Pupils are made aware that any incident may be conveyed to the Principal or possibly to parents, if the Principal decides that it is in the best interests of the pupil to notify a parent.</i> • <i>Teachers must indicate clearly to pupils when the content of a conversation can no</i>

<p>nuair nach féidir ábhar chomhrá a choimeád faoi rún</p>	<p><i>longer be kept confidential.</i></p>
<p>6. Gnéithe Bitheolaíochta den Chlár</p> <p>Is é polasaí na scoile é go ndéileálann Roinn na hEolaíochta go príomhúil le saineolas ar gnéithe bitheolaíochta na sliochtmaireachta.</p>	<p>6. The Biological Aspects of the Programme:</p> <p><i>It is school policy that the Science Department deals primarily with specialist information on the biological aspects of reproduction.</i></p>
<p>7. Feidhm a Bhaint as Aoichainteoirí agus Eile</p> <p>Is é polasaí na scoile é gur fearr an chuid is mó den chlár OCG a phlé go hoscailte le múinteoirí a bhfuil aithne ar na daltaí orthu agus muinín acu as/aisti. Is féidir le cuairteoirí caighdeán an tsoláthair a fheabhsú, áfach, chomh fada agus a úsáidtear iad i dteannta chlár phleanáilte OCG, ní ina ionad.</p> <p>Má shocraítear ar aoichainteoir seachtrach nó ceardlann seachtrach a chur ar bun ar ghné den chlár, caithfidh an múinteoir an treoir atá leagtha amach d’aoichainteoirí a leanúint agus cead a fháil ón bPríomhoide roimh ré.</p> <p>Cuirfear tuismitheoirí ar an eolas i scríbhinn maidir leis an aoichainteoir / ceardlann seachtain roimh ré.</p> <p>Cinntoidh an múinteoir go bhfuil ábhar na cainte aois-oiriúnach agus ag teacht leis an gclár don OCG.</p> <p>Cuirfear cuairteoirí ar an eolas faoin bpolasaí OCG agus faoi shainmheon na scoile agus an modh ina chuirtear an clár OCG i láthair sa scoil. Beidh an múinteoir i láthair don chaint in éineacht leis an aoichainteoir.</p> <p>Chun eolas cruinn a thabhairt don chuireoir faoi riachtanais an ghrúpa agus chun an leas is fearr a bhaint as an am, tá sé inmholta ceisteanna a leagadh amach roimh ré agus iad seo a chur ar aghaidh chuig an gcuairteoir. Cuimseoidh sé seo na daltaí sa chaint agus éascaíonn sé an phleanáil chomh maith.</p> <p>(Féach Aguisín 3)</p>	<p>7. Visiting Speakers and Others</p> <p><i>It is school policy that most of the RSE programme is best discussed openly with teachers who are known and trusted by the pupils. However, visitors can enhance the quality of the provision as long as they are used in addition to, not instead of, a planned programme of RSE.</i></p> <p><i>If it is decided to bring in an external speaker / to run an external workshop for an aspect of the programme, the teacher must follow the guide set out for guest speakers and must get permission from the Principal beforehand.</i></p> <p><i>Parents will be informed in writing regarding the guest speaker / workshop a week in advance.</i></p> <p><i>The teacher will ensure that the subject of the talk is age-appropriate and conforms to the RSE programme.</i></p> <p><i>Visitors will be made aware of the RSE policy, the ethos of the school and the manner of delivery of the RSE programme. The teacher will be present for the talk, along with the guest speaker.</i></p> <p><i>In order to inform the visitor of the precise requirements of a group and to make better use of the time of the visitor, it is advisable to draw up questions in advance and to forward them to the visitor. This will involve the pupils in the talk and also facilitates planning. (See Appendix 3).</i></p>
<p>8. Gnéaschlaonadh</p> <p>Aithníonn na múinteoirí go bhfuil gnéaschlaontaí éagsúla ann</p>	<p>8. Sexual Orientation</p> <p><i>The teachers recognise that different sexual orientations are acceptable in society and</i></p>

<p>atá inghlactha sa tsochaí agus dá bhrí sin tá sé dosheachanta agus tá sé nádúrtha go ndéanfar gnéaschlaontaí éagsúla a phlé i rith chláir oideachas gnéasachta. Ceann de na buntáistí a bhaineann le ceisteanna maidir leis an homaighnéasachas a chíoradh ná go dtugann sé deis tuairimí agus teoiricí bréagacha a cheartú agus tabhairt faoin réamhchlaonadh. Déanfar plé air seo ag stáitse atá aois-oiriúnach do na daltaí.</p>	<p><i>therefore, it is inevitable and natural that various sexual orientations will be discussed during a programme of sex education. One of the advantages of exploring issues concerning homosexuality is the opportunity given to correct false ideas and assumptions and to address prejudice. Discussion of this topic will be at a stage which is appropriate to the age of the pupils.</i></p>
<p>9. Riachtanais Speisialta</p> <p>Tharlódh go mbeadh daltaí le riachtanais speisialta a mbeadh gá acu le cabhair níos mó agus iad ag foghlaim faoin saghas iompair atá oiriúnach agus iad ag déileáil leis na gnéithe fisiciúla agus mothúchána den chláir seo. Le cead na dtuismitheoirí, cuirfear an tacaíocht agus an chabhair seo ar fáil le hiad a ullmhú don saol agus le hiad a chur ar a n-aire maidir le mí-úsáid ag daoine eile.</p>	<p>9. Special Needs</p> <p><i>It may happen that pupils with special needs may need more help in learning what sort of behaviour is suitable as they deal with the physical and emotional aspects of this programme. With parental permission, this support and help will be provided to prepare them for life and to make them vigilant of abuse by others.</i></p>
<p>10. Pleanáil Clainne / Sláinte Ghnéis</p> <p>Déileálfar leis an bpleanáil clainne i mbealach aois-oiriúnach agus breithneofar gach gné den cheist go hoscailte. Cuirfear eolas aois-oiriúnach ar fáil sa tsraith shinsearach maidir le nósanna sábháilte gnéis agus ionfhabhtuithe gnéas-tarchurtha.</p>	<p>10. Family Planning / Sexual Health</p> <p><i>Family planning will be dealt with in an age-appropriate way and each aspect of the matter will be considered in an open manner. Age-appropriate information will be provided in the senior cycle regarding safe sex practices and sexually transmitted infections.</i></p>
<p>F. Tacaíocht, Forbairt agus Athbhreithniú Leanúnach Oiliúint</p>	<p>F. Ongoing Support, Development and Review Training</p>
<p>Ní gá go mbeadh na múinteoirí go léir atá gafa leis an obair seo ina saineolaithe i dtaobh na gceisteanna a bhaineann leis an ábhar seo. Is gá, áfach, go mbeidís íogair do riachtanais an ghrúpa, go mbeadh sé ar a gcumas déileáil le ceisteanna go hoscailte agus go macánta laistigh de shainmheon na scoile agus i gcomhthéacs grá Dé agus go mbeidís toilteanach comhairle agus oiliúint a fháil.</p> <p>Éascóidh an scoil do na múinteoirí sainoiliúint a fháil sa réimse seo trí chur ar a gcumas freastal ar chúrsaí inseirbhíse. Ní</p>	<p><i>All teachers involved in this work do not necessarily have to be 'experts' on the issues concerned. However, they do require sensitivity to the needs of the group, an ability to deal with questions openly and honestly within the school ethos and in the context of God's love, and that they would be willing to take advice and training.</i></p> <p><i>The school will facilitate teachers to obtain expert training in this field by enabling them to</i></p>

<p>chuirfear OSPS ar chlár ama múinteora gan dul i gcomhairle leis an múinteoir ar dtús. Tabharfar deis do na múinteoirí cruinnithe a bheith acu leis an gclár a phleanáil agus le saineolas a roinnt.</p>	<p><i>attend in-service courses. SPHE will not be put on a teacher's timetable without consulting with the teacher first.</i></p> <p><i>Teachers will be given the opportunity to hold meetings to plan the programme and to share expertise</i></p>
<p>G. Acmhainní</p>	<p>G. Resources</p>
<p>Bainfidh an scoil úsáid as ábhair tacaíochta teagaisc eisithe ag an ROS agus ag an FSE ábhair do mhúineadh OCG atá sainaitheanta ag an bhfoireann mar ábhair úsáideacha agus atá faofa ag an bPríomhoide, laistigh den ghnáthbhuiséad agus de réir mar a cheadaíonn acmhainní ginearálta na scoile é.</p>	<p><i>The school will use appropriate RSE teaching materials issued by The DES and the HSE which have been identified by staff as useful material and which have been approved by the Principal, within the normal budgetary framework and as general school resources allow.</i></p>
<p>H. Monatóireacht, Measúnú agus Athbhreithniú an Chláir OCG</p>	<p>H. Monitoring, Evaluating and Reviewing the RSE Programme</p>
<p>Táimid tiomanta do mhonatóireacht agus measúnú éifeachtach an chláir OCG seo. Déanfar an mhonatóireacht agus measúnú trí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aiseolas ó dhaltaí • Athbhreithniú agus aiseolas ón bhfoireann teagaisc • Aiseolas ó thuismitheoirí. 	<p><i>We are committed to monitoring and evaluating the effectiveness of this RSE programme.</i></p> <p><i>The monitoring and evaluation will be done by:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Pupil feedback</i> • <i>Staff review and feedback</i> • <i>Parental feedback</i>
<p><u>I. Taifeadadh & Iompar sa rang OCG:</u></p>	<p><u>I. Recording in RSE/SPHE Classes</u></p>
<p>Bíonn liosta ranga de gach rang ag an múinteoir ina leabhrán. Glacann an múinteoir an rolla ag tús an ranga gach lá le taifead tinrimh a bheith aige/aicí. Déanann an múinteoir taifead de aon ní as an ngnáth a thiteann amach sa rang sa dialann. Leanann na daltaí gnáth chleachtas iompair le linn an ranga ag leanúint na rialacha leagtha amach in Aguisín 4.</p>	<p><i>Every teacher has a class list in their journal. The teacher calls the roll at the beginning of every class to record attendance. Teachers record in their journals anything unusual that may occur during classes.</i></p> <p><i>The students follow normal behavior practice during class following the rules set out in App. 4.</i></p>
<p><u>J. Comhairleoireacht:</u></p>	<p><u>J Counselling:</u></p>
<p>Mar chuid de chlár thacaíocht OSPS na scoile déanfaidh an scoil gach iarracht comhairleoir cáilithe a chur ar fáil d'aon dalta ar ghá nó a iarrann am aonair/príobháideach le cúrsaí pearsanta a phlé. Déanfaidh an príomhoide na socruithe leis an gcomhairleoir i dtaobh na gcoinní de.</p>	<p><i>As part of the school's SPHE support programme the school will make every effort to provide a qualified councillor service to any student that requires or seeks individual/private time in relation to personal issues they may wish to discuss.</i></p> <p><i>The principal will liaise with the councillor to arrange appointments.</i></p>

Aguisín 1

Topaicí O.S.P.S. - Caidreamh agus Gnéasacht

Is iad seo a leanas na topaicí a bhíonn pléite sna ranganna O.S.P.S. le linn an modúl Caidreamh agus Gnéasachta do gach bliain ghrúpa, bunaithe ar threoirlínte na siollabas O.S.P.S.

The following is a list of the topics discussed in S.P.H.E. classes for each year group during the Relationships and Sexuality Module based on syllabi guidelines.

Bliain 1	First Year
1. Mise i mo dhuine uathúil ar leith	1. Me as unique and different
2. Cairdeas	2. Friendship
3. Athruithe san ógántacht	3. Changes at adolescence
4. An córas atáirge	4. The reproductive system
5. Íomhánna d'fhir agus de mhná	5. Images of male and female
6. Meas orm féin agus ar dhaoine eile	6. Respecting myself and others
Bliain 2	2nd year
1. Ó Choimpeart go breith	1. From conception to birth
2. Braistintí agus mothúcháin	2. Feelings and emotions
3. Piarbhrú agus tionchair eile	3. Peer pressure and other influences
4. Caidrimh a bhainistiú	4. Managing relationships
5. Cinnteoireacht iontaofa	5. Making responsible decisions
6. Sláinte agus sábháilteacht phearsanta	6. Health and personal safety
Bliain 3	3rd year
1. Íomhá choirp	1. Body image
2. Cá bhfuil mé anois?	2. Where am I now?
3. Caidreamh – an ghné atá tábhachtach	3. Relationships – what's important
4. Meas, cearta, freagrachtaí	4. Respect, rights and responsibilities
5. Coinbhleacht	5. Conflict
Bliain 4, 5 & 6	4th, 5th and 6th year
1. Cumarsáid	1. Communication
2. Cumarsáid threallúsach	2. Assertive communication
3. Ag déileáil le mothúcháin	3. Dealing with feelings
4. Coinnigh do cheann!	4. Keep your cool!
5. Ag déileáil le cailteanas	5. Living with loss
6. Atáirgeadh an duine	6. Human reproduction
7. Gnéasacht an duine	7. Human sexuality
8. Ag pleanáil don todhchaí	8. Planning for the future
9. Tuismíocht fhreagrach	9. Responsible parenthood
10. Rud nach raibh tú ag súil leis	10. More than you bargained for
11. Impleachtaí gníomhaíochta gnéasaí	11. Implications of sexual activity
12. Caidreamh Grách	12. Loving relationships
13. Pósadh	13. Marriage
14. Tacaíocht Beatha	14. Life support
15. Róil Dhúshlánacha	15. Challenging roles
16. Ag glacadh le claontaí gnéasachta (L.G.B.T.)	16. Accepting sexual orientations (L.G.B.T.)
17. Topaicí tromchúiseacha gnéasachta Is féidir thuilleadh eolais a fháil ina dtaobh seo ach teagmháil a dhéanamh leis an scoil, más mian leat.	17. Sexual topics of a serious nature Please contact the office should you require more detailed information on this.

Tugaim cead do mo pháiste a bheith páirteach sna ranganna seo.
I consent to my child partaking in these classes

Ní thugaim cead do mo pháiste a bheith páirteach sna ranganna seo.
I do not consent to my child partaking in these classes

Síniú an tuismitheora: _____

Dáta:- _____

Aguisín 2

Na nithe a dhéanfaimid má dhéanann tuismitheoir iarratas leanbh a tharraingt siar as an gclár OCG:

- Pléifimid na cúiseanna imní le tuismitheoir an linbh agus más cuí déanfaimid iarracht iad a chur ar a suaimhneas (tarlaíonn plé den chineál seo ag cruinniú le Ceann na Bliana agus leis an gComhordaitheoir OSPS i dtosach, d'fhéadfadh an Príomhoide a bheith páirteach ann más gá).
- Breithneoidimid an féidir an clár a leasú nó a fheabhsú ar bhealach a chuirfidh tuismitheoirí ar a suaimhneas - ach beimid cúramach gan cur isteach ar iomláine an chlár OCG agus ar theidlíocht na ndaltaí eile, m.sh. b'fhéidir go mbeadh sé oiriúnach agus inmhianaithe ranganna aon-ghnéis a bheith ann i gcomhair codanna áirithe den chlár OCG.
- Déanfaimid iarracht a chinntiú sa chás go dtarraingeofar dalta siar nach gcuirfear isteach ar chodanna eile dá n-oideachas.
- Meabhróimid go bhféadfaí a bheith ag spochadh ar dhaltaí a tharraingítear siar - mar sin déanfaimid iarracht a chinntiú nach náireofar an dalta agus nach gcuirtear isteach ar an gclár.
- Meabhróimid freisin go bhféadfadh daltaí eolas míchruinn a fháil óna bpiaraí.
- Tabharfaimid rochtain do na tuismitheoirí ar eolas agus ar acmhainní oiriúnach.

Appendix 1

What we do if a request for withdrawal from the RSE programme is made by a parent:

- We discuss the nature of the concerns with the child's parent and if appropriate attempt to reassure them (initially such discussion takes place at a meeting with the Year Head and SPHE Co-ordinator, the Principal may become involved if necessary)
- We consider whether the programme can be amended or improved in a way that will reassure parents - care is taken not to undermine the integrity of the RSE programme and the entitlement of the other pupils, e.g. it may be appropriate and desirable to have single sex classes for some sections of the RSE programme.
- We attempt to ensure that where a pupil is withdrawn there is no disruption to other parts of their education.
- We point out that pupils who have been withdrawn are vulnerable to teasing - we therefore attempt to cause minimal embarrassment to the pupil and minimal disruption to the programme.
- We also point out that pupils may receive inaccurate information from their peers.
- We offer the parents access to appropriate information and resources.

Aguisín 3

Foirm Cheada d'Aoichainteoirí

Caithfidh aon bhall foirne a bhfuil sé i gceist aige/aici nó ag dalta ina rang cuireadh a thabhairt d'aon ghrúpa, eagraíocht nó duine seachtrach a theacht isteach sa scoil le labhairt le daltaí, an fhoirm thíos a líonadh amach agus í a thabhairt don Phríomhoide **ar a laghad coicís** roimh dháta na cainte agus sula ndéantar aon teagmháil leis an duine/grúpa.

Ní mór cead an Phríomhoide a fáil i scríbhinn sula n-eisítear an cuireadh. Má thugtar an cead, ní mór don mhúinteoir atá freagrach, an Rúnaí a chur ar an eolas faoi na socrúithe agus an Príomhoide Tánaisteach a chur ar an eolas faoi aon ionadaíocht atá ag teastáil nó athruithe ar sheomraí ranga. Caithfidh múinteoir a bheith i láthair don chaint / cheardlann.

Más caint í a bhfuil baint aici le hOideachas Caidrimh agus Gnéasachta, ag teacht leis an bPolasaí faoin ábhar sin, caithfear litir eolais agus foirm cheada a chur ag tuismitheoirí seachtain roimh ré.

Ainm an duine / ghrúpa / na heagraíochta:

Ábhar ar an gcuraclam a bhfuil baint aige leis:

Cur síos ar an gcaint/ ceardlann

Dáta:

Am:

Rang / Bliainghrúpa(í):

Síniú an Mhúinteora:

Dáta:

Síniú an Phríomhoide:

Dáta:

Aguisín 4

Beartas na nDaltaí sa Rang OSPS I nGaelcholáiste Phort Láirge

Tugaim mo bhriathar agus mo ghealltanas go leanfaidh mé na rialacha seo a leanas sa rang OSPS ar mhaithe le meas a thaispeáint do dhínit mo chomhscoláirí agus ar mo shon pearsanta féin chomh maith.

Bunrialacha don Ghrúp-phlé

Glacaim agus aontaím leis na nithe seo a leanas:

Rúndacht – Ní dhéanfaidh mé plé ar shonraí ná eolas pearsanta a luaitear sa rang/ grúpa lasmuigh den rang/ghrúpa.

(Féadfaidh tú labhairt fút féin, do chuid foghlama agus faoi ábhar an chúrsa).

Rúndacht an Mhúinteora – Níl cead agam ceist phearsanta a chur ar an múinteoir.

Meas ar an éagsúlacht - Tá an ceart agam a bheith éagsúil mar atá ag gach ball den ghrúpa .

Deis Ama - Tabharfaidh mé an t- am do gach duine chun a smaointe a shoiléiriú agus a chur bhfocail. Fanfaidh mé go dtí go mbíonn an duine romham críochnaithe sula labhróidh mé.

Cothromaíocht Ama - Glacfaidh mé freagracht as a mhinice a labhraím sa ghrúpa agus as ligean do dhaoine eile an méid céanna ama agus spáis a bheith acu.

Comhairle – Labhróidh mé ó mo thaithí féin agus ní thabharfaidh mé comhairle do dhaoine eile nach n-iarrann é m.sh. Dá mba mise tusa dhéanfainn.

Éist - Tabharfaidh mé aird ar leith ar a bhfuil á rá ag gach duine, seachas cad ba mhaith liom a chloisteáil.

Mo Thaithí Féin - Labharóidh mé go díreach ó mo thaithí pearsanta féin agus úsáidfídh mé ‘mé’ nó ‘mise’ in áit ‘gach duine’ nó ‘an chuid is mó dinn’.

Freagracht – Glacfaidh mé freagracht as an méid a smaoiním, a dhéanaim , a deirim agus a bhraithim i ngach seisiún. Ar an dul céanna glacfaidh mé freagracht as an méid nach ndeirim i ngach seisiún.

Nochtadh – Ní déarfadh mé ach an méid atá compordach dom a rá, is cuma cad a nochtann daoine eile nó cad a bhíonn súil acu a chloisteáil.

Nóta Tábhachtach - Má nochtaítear eolas pearsanta a léiríonn go bhfuil mé nó aon dalta eile i mbaol, nó a léiríonn go bhfuil an aois toilithe sáraithe, tá cúram ar an múinteoir ábhair an t-eolas sin a chur ar aghaidh go dtí an príomhoide.

Síniú: _____

Dáta: _____